

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

3AM391 Regionální ekonomika v kultuře

Ing. Michal Straka

Katedra arts managementu, FPH VŠE v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- důvody

- snaha o homogenní ekonomickou / monetární unii
- stát jako individualita selhává v řešení regionálních problémů
- vyrovnávání negativních externalit ostatních evropských koncepcí
- předstírání, že některé zdroje podporující konkurenceschopnost, jsou ve skutečnosti regionálního charakteru

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- obecné cíle

- zajištění vyváženého socioekonomického rozvoje
  - pro co nejvíce obyvatel evropské unie
  - snížení rozdílů životní úrovně
- předcházení regionálním problémů
  - zejména vzhledem k jejich možným dopadům do celosvětového / evropského hospodářství

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- dlouhodobé dopady

- regionální politika selhává

- rozdíly mezi členskými zeměmi Evropské unie se zvětšují
  - přijímání ekonomicky méně vyspělých zemí
  - regionální politika nutně nezlepšuje situaci zaostalých regionů
    - stagnace / zhoršení

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- úrovně regionální politiky Evropské unie
  - nadnárodní
    - relativně nezávislá na členských státech
  - národní
    - uskutečňovaná jednotlivými státy
    - přijímá nadnárodní pravidla
  - regionální
    - politika na úrovni krajů / regionů
    - posilována

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- cíle regionální politiky Evropské unie 94/99
  - univerzální
    - snaha o snížení nezaměstnanosti
    - snaha lidi přeučit na novou realitu společnosti
      - generační změny
      - technologie
  - oblasti mimo metropole
    - Schopnost reagovat na vývoj v průmyslu, technologiích, atd.

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- regionální

- zamezení zaostávání bývalých zemědělských a průmyslových regionů (např. Ostravsko, atd.)
- Vytváření podmínek pro rychlejší rozvoj regionů, které jsou pozadu
- rozvoj venkovských částí zemí
- snaha kompenzovat méně zalidněné oblasti

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Agenda 2000
  - reforma regionální politiky Evropské unie
- cíle regionální politiky Evropské unie 00/06
  - rozvoj lidských zdrojů
  - podpora zaostávajících regionů
  - podpora konverze oblastí se strukturálními problémy
- Iniciativy Společenství
  - Interreg III / Urban / Leader+ / Equal

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Cíl 1

- určeno pro NUTSII
  - HDP pod 75% HDP Evropské unie
    - odlehlé regiony
    - zámořské regiony
  - kontroluje European Commission
  - ~24% obyvatel
  - ~70% prostředků

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- přechodné období 6/7 let pro regiony, které byly zapojeny do programu spadajícího do předchozího Cíle 1
  - a dosud nesplnily požadavky
- určen pro země z dřívějšího Společenství PEACE
  - Irsko / Severní Irsko
- švédské pobřeží Botnického zálivu

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Cíl 2

- pro regiony

  - mimo metropole

  - čím dále od nich, tím vyšší podpora

- ~18 % obyvatel EU

- ~12 % prostředků

- přechodné období 6 let pro ty z Cíle 2 a Cíle 5b

  - a dosud nenaplnili požadavky

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Regiony, které prošly změnou a nemůžou se zapojit do Cíle 1
  - musí splňovat alespoň lokální požadavky nebo požadavky bývalého Evropského společenství (od 2009 EU)
- výběr řídí European Commission
  - snížený výběr musí dosáhnout na 66% oblastí, které získávaly podporu z Cíle 2 a Cíle 5b

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Cíl 3

- regiony mimo Cíl 1
  - převážně oblast lidských zdrojů
    - vzdělávání / školení
      - celoživotní
      - socioekonomické změny
  - podpora rovných příležitostí
  - aktivní politika zaměstnanosti
- ~12,5% prostředků

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Iniciativy společenství
  - INTERREG III
    - přeshraniční (program A)
    - nadnárodní (B)
    - meziregionální (C)
    - Společná podpora společného rozvoje
    - financováno z ERDF ~5 mldEUR
  - URBAN II
    - regenerace měst
    - financováno z ERDF ~0,75mldEUR

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- LEADER+

- rozvoj venkova
- financováno z EAGGF
  - podpůrná sekce ~2 mldEUR

- EQUAL

- nadnárodní kooperace proti diskriminaci a nerovnosti na trhu práce
- financováno z ESF ~2,8 mldEUR

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- INTERREG

- podpora přeshraniční / nadnárodní / regionální spolupráce s cílem rozvoje
  - meziregionální kooperace
  - kooperace v rámci území Evropské unie
  - smyslem je zachování společných regionů (historických většinou)

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- financování z Evropského fondu regionálního rozvoje
  - do výše 50% nákladů
    - v regionech v rámci Cíle 1 až do 75% nákladů
- Kam prostředky směřují?
  - hustota obyvatelstva
    - v regionech a vnitřních hranicích Evropské unie
    - v periferních oblastech
    - v regionech na hranicích se státy střední a východní Evropy
  - 50-80% národních prostředků musí být směřování na přeshraniční spolupráci
  - nečlenské státy Evropské unie mohou čerpat z programů
    - PHARE CBC / PHARE / ISPA / SAPARD / TACIS / MEDA

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- INTERREG IIIA

- přeshraniční meziregionální spolupráce
  - společné rozvojové strategie
- všechna území NUTSIII sousedící s vnitřními / vnějšími hranicemi Evropské unie
  - vybrané NUTSIII v pobřežních oblastech
  - výjimky
    - vnitroregiony uvnitř NUTSIII
    - regiony sousedící s pohraničním
    - finanční omezení ~20% prostředků INTERREG

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- priority

- podpora rozvoje městských / venkovských / pobřežních oblastí
- posílení podnikatelského prostředí
- rozvoj malých / středních podniků
- rozvoj místních aktivit rozvíjejících zaměstnanost
- pomoc při integraci na trhu práce / sociální integrace
- iniciativy na využití lidských zdrojů
  - zařízení pro výzkum / vzdělávání / kulturu / komunikaci / zdraví / právní ochranu
- ochrana životního prostředí
  - obnovitelné zdroje energie
- podpora infrastruktury
- spolupráce v právní / administrativní oblasti
- růst lidského / institucionálního potenciálu

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Interreg IIIB
  - nadnárodní spolupráce mezi národními / lokálními orgány
    - podpora integrace uvnitř Evropské unie
      - formování větších regionů
      - trvale udržitelný růst
  - významné periferie / regiony
- Alpská oblast
  - Rakousko / Itálie / Francie / Německo / Švýcarsko
- Archimed
  - Řecko / Kalábrie
- Atlantická oblast
  - Portugalsko / Irsko / Francie / Španělsko / etc.
- Baltický region
  - Dánsko / Finsko / etc.
- CADSES
  - Střední Evropa / regiony Jaderského moře

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Severní periferie
  - Skotsko / Irsko / etc.
- Region Severního moře
- Jihozápadní Evropa
  - Pyrenejský poloostrov
- Severozápadní Evropa
  - Benelux
- Nejvzdálenější regiony
  - Azory / Madeira / etc.
- Středozeří
  - západní část pobřeží

- návrhy spolupráce musí respektovat
  - předchozí spolupráci v rámci INTERREG IIC
  - priority politik Evropské unie
  - doporučení Evropského prostorového plánu rozvoje

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- priority

- rozšíření regionálních strategií rozvoje
- spolupráce mezi městy / městskými oblastmi / venkovskými oblastmi
- podpora udržitelné infrastruktury
- lepší přístup k informacím
- komunikace
- ochrana životního prostředí
  - zejména vodní zdroje

- mimořádná podpora

- meziregionální / mezistátní integrace / spolupráce
- podpora spolupráce s širším geografickým propojením
  - Latinská Amerika / Afrika / Indie / Karibik

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Interreg IIC
  - výměna zkušeností z regionálního rozvoje
  - zahrnuje i regiony mimo Evropskou unii
    - zejména v případě uchazečů o členství
- priority
  - meziregionální spolupráce veřejné správy se subjekty
    - podpora INTERREG
    - cílem je větší efekt
  - meziregionální spolupráce měst
    - zvýšení kvality života
  - meziregionální spolupráce mezi zapojenými regiony

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- financované projekty
  - operace regionálního rozsahu
    - podpora strategické kooperace mezi regiony
  - individuální meziregionální kooperační projekty
    - výměna zkušeností
      - metodologie / projektování / implementace
    - programy RECITE / ECOS-OUVERTURE
- sítě
  - výměna zkušeností z implementace projektů uvnitř i vně evropské unie
    - semináře / studijní cesty / podpora odborníků

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- URBAN II

- podpora hospodářské / sociální regenerace měst a příměstských oblastí
- návrh implementace inovačních modelů
  - socioekonomická regenerace městských oblastí
  - výměna informací / zkušeností
- podmínky pro zapojení
  - dlouhodobě vysoká míra nezaměstnanosti
  - slabá ekonomická aktivita
  - chudoba
  - potřeba strukturálních změn
  - vysoký podíl imigrantů / uprchlíků
  - nízká úroveň vzdělání
  - kriminalita
  - nestabilní demografický vývoj
  - špatné životní prostředí

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- priority
  - renovace budov
    - tvorba pracovních míst
  - integrace obyvatelstva
  - respektování životního prostředí
  - podpora lokálních iniciativ
    - životní prostředí / kultura / služby
    - vyvážené příležitosti
  - vzdělání
  - veřejná doprava
    - ekologická
  - využitelnost obnovitelných zdrojů
  - rozvoj potenciálu

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- LEADER+

- navazuje na LEADER II
- financovaný prostřednictvím Evropského zemědělského garančního a podpůrného fondu
- rozvoj venkovských oblastí
  - podpora strategií
  - spolupráce / vytváření sítí mezi venkovskými oblastmi
  - o podporu mohou žádat veškeré venkovské oblasti Evropské unie
- cíle
  - rozvoj potenciálu
  - implementace strategií udržitelného rozvoje
    - nové využití přírodního / kulturního bohatství
  - zlepšení organizace komunit

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- EQUAL

- nadnárodní spolupráce v boji proti diskriminaci / nerovnostem / vyloučení ze společnosti
- rozvoj partnerství veřejných / soukromých institucí
  - prosazování Evropské strategie zaměstnanosti
- tematické oblasti
  - zaměstnanost
    - podpora vstupu / opětovného vstupu do zaměstnání
      - boj proti rasismu
  - podpora podnikání
    - proces zakládání podniků
    - zvýšení kvality práce v sociální ekonomice
  - adaptabilita
    - odborné vzdělávání
    - modernizace
  - rovné příležitosti pro ženy / muže
    - rozvoj nových forem organizace
    - odstranění segregace na pracovištích

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Evropské strukturální fondy

- dlouhodobé

- Evropský fond regionálního rozvoje
- Evropský sociální fond
- Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond
- Finanční nástroj na podporu rybolovu
- Fond soudržnosti

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- základní principy Evropských strukturálních fondů /
regionální politiky Evropské unie
  - partnerství
  - programování
  - koncentrace
  - adicionalita
  - hodnocení a monitorování

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- partnerství

- úzká spolupráce mezi Evropskou komisí a odpovědnými orgány

- národní / regionální / místní úroveň

- na rozdělování by se měli podílet příjemci

- tzn. regiony / města / obce / soukromé subjekty

- po všechny etapy programů

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- programování
  - určení časových rámců
  - konec programovacích období se shoduje s finančními perspektivami Evropské unie
- důraz na komplexní přístup k řešení problémových regionů
- alokace prostředků probíhá na základě dlouhodobého zapojení
  - ne na základě samostatných projektů
- prostředky ze strukturálních fondů jsou nejprve alokovány do programů
  - poté z programů alokovány mezi projekty

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- koncentrace

- koncentrace úsilí

- finanční prostředky musí být využívány pouze k realizaci cílů

  - co nejefektivněji

    - podpora ústředních aktivit

- zároveň snaha alokovat prostředky těm nejpotřebnějším

  - maximalizovat užitek

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- adicionalita _ doplňkovost
  - prostředky z Evropských strukturálních fondů jsou nutně komplementární vlastním prostředkům
    - spolufinancování
    - účastníci musí poskytnout informace k ověření
      - při vytváření plánu / během pomoci
  - příspěvky nelze považovat za své
    - zařazovat je do vlastních rozpočtů
      - upravovat vlastní rozpočty dle příspěvků

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- princip monitorování / vyhodnocování
  - průběžné sledování / vyhodnocování
    - opatření
    - efektivity
  - kontrola věcného / finančního plnění
    - vyžadování hodnocení dopadu
    - zhodnocení skutečných přínosů

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- princip solidarity

- hospodářsky rozvinutější státy přispívají na rozvoj méně rozvinutých

- princip subsidiarity

- 92/93 Maastrichtská smlouva
- cíle by měly být plněny na co nejnižší / nejbližší úrovni
  - za předpokladu dostatečných kompetencí dané úrovně

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Evropský fond regionálního rozvoje
  - European Regional Development Fund
  - 1975 _ Velká Británie
    - odstranění regionálních nerovností ve Společenství
    - podpora stabilního a trvale udržitelného rozvoje / pracovních míst
- oblasti podpory
  - produktivní investice k vytvoření / zachování pracovních míst
  - infrastruktura
    - transevropské sítě
    - regionální
  - endogenní potenciál
  - místní rozvoj
  - malé / střední podnikání
  - technická pomoc
  - vzdělání / zdraví

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- přerozděluje finance především na Cíle 1 /2
- INTERREG URBAN

- v rámci Cíle 1 může poskytovat finanční příspěvky na akce podporující
  - produktivní prostředí / konkurenceschopnost
  - vývoj a výzkum
  - rozvoj informací
  - rozvoj cestovního ruchu / kultury
    - podmínka tvorby trvalých pracovních míst
  - ochranu životního prostředí
  - rovnost žen / mužů
  - nadnárodní / přeshraniční / meziregionální spolupráci

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- oblasti podpory _ současnost
  - investice do technické / dopravní infrastruktury průmyslových zón
  - odstraňování ekologických zátěží
  - výsadba zeleně
  - využívání obnovitelných zdrojů energie
  - podpora inovací v podnikání
    - včetně začínajících podnikatelů
    - podpora spolupráce mezi regiony
  - rekonstrukce kulturních památek
  - obnova sportovních areálů
  - výstavba zdravotní infrastruktury
  - zavádění elektronické veřejné správy
  - modernizace krizových systémů

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Evropský sociální fond
  - 1957 _ nejstarší strukturální fond
  - původně ke zlepšení pracovních perspektiv
  - především v rámci Cíl 1
  - spolufinancování pomoci členským státům při plnění cílů
  - předcházení nezaměstnanosti
  - vytváření zázemí pracovní síly
  - rozvoj schopností
  - spolupráce při zavádění Evropské strategie zaměstnanosti /
Národního akčního plánu zaměstnanosti

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- základní oblasti politiky Evropského sociálního fondu
  - rozvoj a podpora aktivní politiky na trhu práce
    - boj / prevence nezaměstnanosti
    - prevence dlouhodobé nezaměstnanosti žen/ mužů
    - pomoc při opětovné integraci nezaměstnaných
    - podpora profesního začlenění mladých lidí
  - podpora rovných příležitostí pro všechny
    - důraz na osoby vyloučené ze společnosti
      - etnické menšiny / postižení / etc.
  - podpora a zlepšování školení / vzdělávání / poradenství
    - zlepšení přístupu na trhu práce
    - udržení zaměstnanosti / profesní mobility
    - posílení spojení mezi vzdělávacími institucemi

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- podpora kvalifikované / vzdělané / přizpůsobivé pracovní síly
  - inovace
  - flexibilní reorganizace práce
  - rozvoj podmínek pro podnikání
  - rozvoj lidského potenciálu ve výzkumu / vědě / technologiích
- opatření na zlepšení pozice žen na trhu práce
  - snížení segregace
  - podpora vlastního podnikání
- hlavní záměry Evropského sociálního fondu
  - podpora místních iniciativ v oblasti zaměstnanosti
  - rozvoj pracovního potenciálu sociálních aspektů ovlivňujících rozvoj informační společnosti
  - zajištění rovných příležitostí pro ženy / muže

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- oblasti podpory _ současnost
  - neinvestiční projekty
    - programy pro zdravotně postižené / mládež / děti / etc.
    - tvorba vzdělávacích programů
    - rozvoj vzdělávacích programů
      - distanční vzdělávání
      - modernizace
    - zlepšování podmínek pro využívání informačních technologií
      - kompetence řídicích osob ve školství
    - rekvalifikace nezaměstnaných
    - stáže
    - podílení se na programu EQUAL

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Evropský zemědělský záruční a podpůrný fond
  - European Agricultural Guidance and Guarantee Fund
  - 1962
    - Do roku 2006 patřila jeho podpůrná sekce mezi strukturální fondy
  - původní úkol
    - modernizace / zlepšování struktury zemědělství / venkova
  - záruční sekce
    - realizace zemědělské politiky
    - aktuálně jediná podporovaná oblast

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- víceméně nahrazen Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova
  - zařazen do společné zemědělské politiky
  - není strukturálním fondem
- zvýšení konkurenceschopnosti
  - zemědělství
  - potravinářství
  - lesnictví
  - venkova
- v ČR jsou projekty součástí Programu rozvoje venkova ČR

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Finanční nástroj na podporu rybolovu
  - Financial Instrument For Fisheries Guidance
  - do roku 2006
- vyvážené čerpání zdrojů v oblasti rybolovu
- vytvoření vyváženého konkurenčního prostředí
- opatření k zajištění udržitelné rovnováhy nabídky a poptávky
- posílení konkurenceschopnosti
- zpracování a marketing
- revitalizace rybolovných oblastí

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Evropský rybářský fond
  - European Fishing Fund
  - nástroj společné rybářské politiky EU
- zajištění udržitelného evropského rybolovu / akvakultury
- projekty
  - posílení konkurenceschopnosti
  - udržitelnost a zlepšování stavu životního prostředí
- mořský / vnitrozemský rybolov

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Fond soudržnosti
  - 1993 _ Maastrichtská smlouva
  - podpora rozvoje celého území členského státu
  - v prvním období Irsko / Španělsko / Portugalsko / Řecko
    - po rozšíření Evropské unie všechny nové země
  - Fond soudržnosti podporuje velké projekty
    - minimálně 10mEUR
    - pokrývá až 85% výdajů projektu
    - nesmí se překrývat s ostatními strukturálními fondy
  - životní prostředí
  - rozvoj dopravní infrastruktury
  - energetická účinnost / obnovitelné zdroje

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Maastrichtská smlouva stanovuje podmínky pro příjem finanční podpory
  - členské státy s HDP/obyvatele pod 90% průměru Evropské unie
    - musí vyvíjet snahu ke splnění požadavků na členství v Evropské měnové unii
- ostatní aktivity fondu soudržnosti
  - podílení se na průběžných studiích projektů vhodných pro financování
  - technická pomoc včetně propagačních / informačních kampaní
    - srovnávací studie
    - studie umožňující kontrolu / monitorování / vyhodnocení / ocenění
      - zajištění koordinace s dalšími politikami Evropské unie

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Evropská investiční banka
  - 1958 Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství
  - původní funkce
    - střednědobé spolufinancování kapitálových investic
    - dlouhodobé spolufinancování kapitálových investic
- V ČR od roku 1992
- současná funkce
  - pomoc vyváženému rozvoji Evropské unie

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- mimo území Evropské unie působí v rámci rozvojové pomoci
  - 130 zemí
- základní kapitál _ členské státy
  - nyní prostředky plynou ze zdrojů na kapitálových trzích
    - komerční úroková sazba
- Rada guvernérů
  - ministři členských zemí
  - stanovuje direktivy úvěrové politiky
  - schvaluje účetní rozvahu / výroční zprávy
  - jmenuje členy Rady ředitelů / Řídícího výboru / Účetního výboru

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- parametry podporovaných projektů
  - ekonomická / finanční / technická smysluplnost
  - šetrnost k životnímu prostředí
  - atraktivní pro vícezdrojové financování
- neziskově poskytuje / garantuje úvěry v rámci
  - průmyslu
  - infrastruktury
  - životní prostředí
  - energetika
  - telekomunikace / internet / sítě

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- změny v regionální politice Evropské unie 07/13
  - akcentace strategického přístupu
    - propojení politiky soudržnosti s Lisabonskou politikou
  - zjednodušení
    - pružnější řízení
    - jednodušší tvorba programů
    - redukce fondů / cílů
  - decentralizace
    - významnější role příjemců
      - členských států / regionů / lokálních aktérů

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- strategický přístup 07/13
  - strategie více odpovídající národním / regionálním / sektorovým výzvám
    - cíle Evropské unie přeneseny do těchto výzev
  - důraz na přidanou hodnotu
    - zaměření na potřebné oblasti
- přesnější plánování
  - koherence strategických dokumentů
  - koherence operačních programů

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- koherence v rámci programu
- koherence potřeb – cílů – výsledků
- koherence ukazatelů

- principy
  - komplementarita / konzistence / součinnost / soulad
  - programování / partnerství
  - sdílení řízení
  - územní / proporcionální implementace
  - adicionalita (doplňkovost)
  - rovnost / nediskriminace
  - udržitelný rozvoj

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- nové prvky regionální politiky Evropské unie 07/13
  - Operační programy by měly zahrnovat pouze jeden cíl
    - prioritní
      - osa Operačního programu by měla odpovídat prioritě z Nařízení k danému fondu
      - možné výjimky
      - Operace
        - podpora z fondu v rámci jednoho operačního programu
- programy financované pouze jedním fondem
  - Evropský fond regionálního rozvoje
    - Evropský fond regionálního rozvoje spojen s Fondem soudržnosti

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- strategická návaznost regionální politiky Evropské unie
07/13
  - Lisabonská politika
    - Výroční zprávy o implementaci Národní regionální politiky
    - Výroční zpráva o pokroku Komise pro jarní zasedání Rady
  - Politika soudržnosti
    - Strategické zprávy členských států
  - Strategická zpráva Komise

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- cíle regionální politiky Evropské unie 07/13
  - konvergence
    - vytváření pracovních míst
    - podpora růstu nejméně rozvinutých států / regionů
  - regionální konkurenceschopnost / zaměstnanost
    - schopnost predikovat vývoj
  - územní spolupráce
    - podpora vyvážené integrace evropského území

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- konvergence
  - Evropský fond regionálního rozvoje
  - Evropský sociální fond
  - Fond soudržnosti
  - regiony
    - HDP/osobu pod 75% průměru
    - Regiony s očekávaným poklesem HDP/osobu
    - Fond soudržnosti _ HDP/osobu pod 90% průměru
- regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
  - Evropský fond regionálního rozvoje
  - Evropský sociální fond
  - regiony
    - v úvodní fázi rozvoje / úpadku
    - všechny ostatní oblasti Evropské unie
- evropská územní spolupráce
  - Evropský fond regionálního rozvoje

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- konvergence
  - Evropský fond regionálního rozvoje
    - modernizace / diverzifikace ekonomických struktur
      - inovace / podnikání
    - infrastruktura
      - dopravní / telekomunikační / energetické sítě
      - zásobování vodou
      - životní prostředí / infrastruktura
    - ochrana životního prostředí
      - naplnění legislativy evropské unie
      - odstranění starých zátěží
      - prevence přírodních / technologických ohrožení
      - investice do programu Natura 2000
      - obnovitelné zdroje energie
      - preference méně zatěžujících forem dopravy
    - zlepšení institucionálních kapacit národních / regionálních orgánů

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Evropský sociální fond
  - kvalita / odpovědnost institucí na trhu práce
  - vzdělávací / rekvalifikační systémy
  - sociální péče / služby
  - zvýšení investic do lidského kapitálu
  - adaptace veřejné správy na změny
- Fond soudržnosti
  - viz předchozí období
  - vše pod 90% průměru HDP/osobu

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
  - finanční pomoc Evropské unie by měla mobilizovat národní / regionální politiku / zdroje
    - v návaznosti na Lisabonskou politiku
- intervence jako základní prvek integrace
  - politické / ekonomické / sociální
  - zapojení veřejných / soukromých subjektů

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- politiky soudržnosti mimo členské země / regiony
  - regionální programy
    - pomoc změnám v průmyslových / městských / venkovských regionech
    - Evropský fond pro regionální rozvoj
  - národní programy
    - pomoc při adaptaci osob na ekonomické změny
      - podpora politiky plné zaměstnanosti
    - Evropský sociální fond

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Evropská územní spolupráce
  - zkušenosti nabyté iniciativou INTERREG
    - podpora přeshraniční / nadnárodní / meziregionální spolupráce
  - Evropský fond regionálního rozvoje
- podpora přijetí společných řešení stejných problémů v rámci sousedství
- integrované programy
  - řízené samostatně
  - navazující na Lisabonskou politiku

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- nadnárodní spolupráce
  - využití zkušenosti iniciativy INTERREG IIB
  - 13 nadnárodních zón spolupráce
- určení koherentních zón
  - společné zájmy
  - společný rozvoj
- výzkum a vývoj
- informační společnost
- životní prostředí
- prevence rizik
- hospodaření s vodou

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- meziregionální spolupráce
  - zakomponování do regionálních programů
    - vyčlenění prostředků na výměnu zkušeností
    - spolupráce / vytváření vztahů s jinými regiony
- Evropská komise organizuje sítě regionů / měst
  - vyhledávání možností výměny zkušeností

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
  - nahradil politiku Evropské unie pro rozvoj venkova
  - zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
    - podpora restrukturalizace / rozvoje / inovací
  - zlepšení životního prostředí a krajiny podporou
    - podpora územního hospodaření
  - zlepšení kvality života ve venkovských oblastech
    - podpora diverzifikace hospodářských činností

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Strategie EU 2020

- „Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“

- hlavní hospodářská reforma Evropské unie do roku 2020

- nahrazuje Lisabonskou strategii / politiku

- cílem je dosažení hospodářského růstu na principu znalostní ekonomiky

- udržitelnost

- sociální / územní začleňování

- dotýká se sektorových politik

- aplikace silně ovlivňuje sociální / hospodářské prostředí

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- EU 2020 _ hlavní cíle

- dosažení 75% zaměstnanosti žen / mužů ve věku 20 _ 64 let
  - vyšší účast mladých / starých pracovníků
  - účast pracovníků s nízkou kvalifikací
  - integrace legálních migrantů
- zlepšení podmínek pro výzkum / vývoj
  - veřejné / soukromé investice by měly dosahovat 3% HDP
  - vytvoření ukazatele intenzity výzkumu / vývoje / inovací
- snížení emisí skleníkových plynů
  - o 20% oproti roku 1990

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- zvýšení energie z obnovitelných zdrojů na 20%
- zvýšení energetické účinnosti o 20%
- zlepšení úrovně vzdělání
  - snížení předčasného ukončování školní docházky pod 10%
  - zvýšení podílu osob s terciálním / srovnatelným vzděláním na 40%
- podpora sociálního začlenění
  - snižování chudoby
    - snížit počet lidí ohrožených chudobou / vyloučením o 20 milionů

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- význam členství v Evropské unii pro Českou republiku
  - integrace ČR do Evropské unie vytvořila vhodné podmínky pro ekonomický růst
    - celý stát / regiony
  - příjemce prostředků
    - problematika čerpání
    - problematika efektivity
- kritickým faktorem determinujícím dosažení ekonomické úrovně vyspělých států je domácí hospodářská politika
  - regulace disparit regionální politikou

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Operační programy v České republice v rámci EU2020
  - konvergence
    - tematické operační programy
      - OP Životní prostředí _ EFRR / FS
      - OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost _ ESF
      - OP Výzkum a vývoj pro inovace _ EFRR
      - OP Podnikání a inovace _ EFRR
      - OP Lidské zdroje a zaměstnanost _ ESF
      - OP Doprava _ EFRR / FS
      - Integrovaný operační program _ EFRR

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- Regionální operační programy
  - ROP NUTS II
    - 7 operačních programů _ EFRR
    - technická pomoc _EFRR
- konkurenceschopnost a regionální zaměstnanost
  - OP Praha Konkurenceschopnost _ EFRR
  - OP Praha Adaptabilita _ ESF
- evropská územní spolupráce
  - 5 OP přeshraniční /regionální / nadnárodní spolupráce _ EFRR

Regionální politika v Evropské unii – systémový přehled

- literatura / zdroje

STEJSKAL, J. a KOVÁRNÍK, J.. Regionální politika a její nástroje. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-588-2.

KONIG, P. a kol. Rozpočet a politiky Evropské unie. Příležitost pro změnu. 2. Aktualizované vydání. Praha : C.H. Beck, 2009

WOKOUN, R. et al. Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování. Praha : Linde, 2008.

Strategie regionálního rozvoje 2007 – 2013

Strategie regionálního rozvoje 2014 – 2020

Průvodce fondy EU, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

European commission, dostupné na <https://ec.europa.eu/>

Strukturální fondy, dostupné na www.strukturalni-fondy.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

